

Prikaz primera dobre prakse iz tujine - Ekološko posestvo
Herrmannsdorfer(www.herrmannsdorfer.de)

Ustanovitelj posestva Karl Ludwig Schweisfurth (<https://www.herrmannsdorfer.de/ideen-grundsaeetze/kl/>) je po treh desetletjih dela v mesno predelovani industriji spoznal, da industrializacija ter intenzifikacija kmetijstva in živaloreje nista prava pot, saj so sredi osemdesetih let celo njegovi otroci zavrnili možnost prevzema takega podjetja – sin je študiral kmetijstvo in se seznanil z negativnimi vplivi konvencionalnega kmetijstva in industrijske reje živali. Klavnico in predelovalno podjetje je prodal in 1986 v majhnem kraju Glonn v bližini Münchna kupil 80 ha kmetijsko posestvo s 30 ha gozda ter začel kot prvi z ekološko vzrejo prašičev in nato širil še druge dejavnosti. Leta 1996 je vodenje podjetja prevzel njegov sin, ki sedaj vodi kmetijsko pridelavo in rejo, direktorica celotne dejavnosti pa je sedaj že njegova vnukinja. Danes posestvo z vsemi predelovalnimi dejavnostmi (pekarna, predelava mesa, mleka, bio pivovarna, restavracija, 9 trgovin, izobraževanja za

različne ciljne skupine, destilacija žganja, pražarna ekološke kave,...) zaposluje 200 ljudi, ponuja možnost usposabljanja vajencem različnih strok, sprejema praktikante različnih šol in stopenj (tudi iz tujine), ki imajo na voljo prenočišča na posestvu. Apartmaje lahko najamejo tudi turisti, na posestvu je vrtec za otroke zaposlenih in ostalih vaščanov, trgovina in restavracija ter poleti »pivski« vrt z na posestvu zvarjenim nefiltriranim bio pivom. Letni promet je okoli 19 milijonov EUR - od tega je 40% prihodek okoli 100 ekoloških kmetij, ki so njihovi partnerji in dobavitelji različnih ekoloških kmetijskih pridelkov in vzrejenih živali, kar je odličen primer vzpostavitve kratke verige. Na posestvu je bioplinarna in pridobivanje elektrike s fotovoltaike – s tem pokrijejo 25% potreb po električni energiji, toplota iz bioplinarne pa ogreva objekte, kar pa lahko rečemo, da je primer tudi krožnega gospodarstva.

Njivske površine so namenjene poljedelski pridelavi, kjer poleg DTM mešanic za krmo živalim zlasti žita, oljnice in zrnate stročnice, kar primarno predelajo za prehrano ljudi. Del njiv je zasejan z rastlinami za zeleno gnojenje (bela gorjušica, facelija, lupina). Ekološka žita in beljakovinske rastline za prehrano živali dokupijo pri lokalnih/nemških dobaviteljih in pridelovalcih -tudi ekološko pridelano sojo iz okolice Augsburga. Na 5-6 ha pridelujejo v kolobarju zelenjavo –del tudi v plastenjakih z dvojno folijo, kjer je glavni vir hranil goveji gnoj. Kmetija je član nemškega združenja ekoloških kmetij Natur Kreis, kjer imajo višje standarde kot je osnovna ekološka zakonodaja. Predelava nepasteriziranega mleka v različne sire in druge mlečne proizvode poteka na posestvu –sama ekološka prireja mleka pa 23 bližnjih kmetijah (do 5 km) z molznicami in ene kmetije s kozami. Pri sprejemu mleka ne uporabljajo črpalk (prosti padec), kar prepreči dostop zraka v mleko ter ima vpliv na kakovost v predelavi. Najbolj so prepoznavni po ekološki reji prašičev, kjer križajo avtohtono črno belo pasmo Schwäbisch-Hällische ki je značilna po več maščobe in primerna za rejo na prostem tudi pozimi. Za pripust uporabljajo merjasce mesne pasme Duroc ali Pietrain. V čredi imajo 2 merjasca in v 50% primerov gre za naravni pripust. 35 plemenskih svinj ima po 5-7 m² velike bokse, kjer je manjše zatočišče za skotene mladiče (8-14) in ni poginov zaradi poleganja – z materjo so 7-8 tednov. Pri starosti 5 let pa gredo plemenske svinje v zakol in v predelavo za klobase. Majhne prašičke uspravajo in kastrirajo ter jim dajo protibolečinsko sredstvo na podlagi homeopatije. Reja v hlevih z nasteljem in

izpusti je živalim prijazna, v krmnem obroku je poleg žit in beljakovinskih rastlin, ostankov iz predelovalnih dejavnosti na kmetiji – npr. sirotka, ječmenov slad iz pivovarne,... in tudi voluminozna krma, silaža iz DTM ter pozimi tudi kuhan krompir. Živali se tudi pasejo na kmetijskih površinah in deloma tudi v ograjenem gozdu.

V klavnici poteka zakol prašičev 2x tedensko po okoli 35 živali, kijih pripeljejo zvečer pred zakolom v velik s slamo nastlan prostor, kjer je glavna skrb posvečena čim manj stresa in tvorbe stresnih hormonov. Zakol poteka v zgodnjih jutranjih urah po pregledu živali s strani veterinarja, ki pregleda tudi meso zaklanih živali. Še toplo meso gre v predelavo in zato ni potrebe po dodajanju fosfatov in drugih aditivov, ki se običajno uporabljajo pri predelavi hladnega mesa. Poleg prodaje svežega ekološkega mesa, izdelujejo iz različnih delov tudi številne izdelke (tudi iz drobovine) in porabijo vse užitne dele živali. Del svinjine tudi dimijo in suhomesnate izdelke zorijo v posebni zorilnici. Enkrat tedensko poteka zakol govedu po okoli 20 živali. Tudi tu je glavna skrb posvečena živalim in povzročitvi čim manj stresa, kar izjemno vpliva na kakovost mesa in predelanih izdelkov. Živali so v velikem boksu (takem, da se lahko obrnejo in imajo občutek, da gredo lahko tudi ven) že prejšnji večer in v zgodnjih jutranjih urah poteka zakol. Večji del zrejenih živali prihaja iz bližnjih ekoloških kmetij. Enako tudi ekološko vzrejene ovce, kjer zakoljejo 1x teden po okoli 25 živali. Vsakih 6 tednov poteka v drugi klavnici zakol perutnine (piščanci, znesene kokoši in tudi vodna perutnina) – v primeru piščance po 70 živali hkrati. Zelo iskane so ekološke kokoši po zaključku nesnosti za juhe.

Na lastnem posestvu letno vzredijo 1.500 piščancev, ki so križanci avstrijske pasme Sulmtal (zelo podobni naši pasmi Štajerska kokoš) in stare francoske pasme Les Blues (Bresse Gauloises), ki ima modre noge. Del piščancev ženskih spola postanejo nesnice (nesnost je okoli 200 jajc letno), moške piščančke pa tudi vzredijo, predvsem je to posledica načrtnega križanja pasem, ki so primerne tako za nesnice in nadaljnjo vzrejo, in enodnevnih moških piščancev ni potrebno zavreči, kot se to dogaja v konvencionalnem perutninarstvu, saj so primerni za nadaljnjo rejo. Perutnina je v izpustu in ima na razpolago v mobilne hleve, ki jih predstavljajo po posestvu.